

Op mijn eiland regent het robijnen

Projecten in heterogene Nt2-klassen

Kaiyisah (12) spreekt al een aardig mondje Nederlands. Gedo (12), net aangekomen uit Nigeria, verstaat nog geen woord. Kaiyisah en Gedo zijn klasgenoten op de INTERNATIONAL SCHOOL in Groningen. Twee tot drie keer per jaar doet de hele groep een project. Beginners en gevorderden werken in de projecten naar eigen vermogen aan hun productieve taalvaardigheden. Stelselmatig werken met projecten in heterogene groepen blijkt niet alleen leuk en stimulerend te zijn, maar ook mogelijkheden tot differentiatie te bieden. Een verslag van Fros van der Maden.

Uitdagens en behapbaar

Projecten moeten uitdagend - dan wordt leren veel gemakkelijker. Tegelijkertijd moet een project behapbaar zijn voor een leerling. Projecten bied ik daarom, net als lesstof, op maat aan. Dat houdt in dat binnen één klas leerlingen naast elkaar aan verschillende projecten kunnen werken.

Ook moeten de projecten afwisselend zijn. Terwijl het ene project vooral een beroep doet op fantasie en creativiteit, appelleert het andere project aan het onderzoeksvermogen van de leerling.

Verder moeten de projecten onderling een logische opbouw hebben. Een project bouwt voort op wat in een eerder project is geleerd. De eisen aan de taalproductie gaan van eenvoudig naar complexer. De thematiek ligt in het begin dicht bij de directe leefwereld van de leerlingen. Gaandeweg worden de onderwerpen abstracter.

Bij het werken in projecten bewaakt de docent het doel. Het gaat om taalverwerving. Vertaalmachines zijn taboe, want het draait om eigen taaluitingen en om de feedback daarop. Alleen van hun eigen 'fouten' kunnen leerlingen immers leren.

Draaiboek

Duidelijkheid is van vitaal belang voor het slagen van een project. In de eerste projectles krijgen de leerlingen

een soort draaiboekje op een gekleurd dubbelzijdig A4. Daarop is alle belangrijke informatie over het project te lezen:

- Projectbeschrijving
- Stappenplan
- Tijdpad
- Beoordelingscriteria

Ieder draaiboek van een bepaald project heeft een eigen kleur. Leerlingen kunnen het draaiboek zo gemakkelijk herkennen tussen al hun papieren en de docent ziet in één oogopslag wie aan welk project werkt. Vanwege de niveauverschillen kan het immers zo zijn dat leerlingen in één klas tegelijkertijd werken aan drie verschillende projecten.

Miniprojecten

In het eerste jaar doen leerlingen, naast hun 'gewone' taallessen, een paar miniprojecten. Spelenderwijs raken ze vertrouwd met deze manier van werken. Een voorbeeld van zo'n miniproject is het groepsboek. De leerlingen werken in dit project in tweetallen. De eerste opdracht is om tien vragen op te schrijven voor de andere leerling. De docent geeft feedback op vorm en inhoud van de vragen. Vervolgens nemen de leerlingen elkaar het voorbereide interview af en maken ze met de vragen en de antwoorden een pagina over hun klasgenoot. In dit stadium krijgen de leerlingen nogmaals feedback van de docent. Als de pagina's zijn opge maakt en van een foto voorzien,

Projecten moeten uitdagend - dan wordt leren veel gemakkelijker

Project Dutch B MYP 3: Het eiland Naam: _____

**Bedenk een fantasie-eiland. Is het groot of klein? Hoe is de natuur?
Welke dieren leven er? Hoe verdienen de eilandbewoners hun geld?
Wat kun je doen op het eiland? Wat voor huizen zijn er op het eiland?**

**Maakt een reisgids met informatie over het eiland, een krant met nieuwsberichten over het eiland of een dagboek van een toerist die vakantie viert op het eiland.
Aan het eind van het project houd je een presentatie.**

Stappenplan

Vorbereiding	
Stap 1	Kies minimaal acht onderwerpen uit de onderwerpenlijst (z.o.z.).
Stap 2	Verzamel illustraties. Maak tekeningen van het eiland, de natuur, de huizen, de mensen, enzovoort, teken kaarten en plattegronden, knip foto's uit tijdschriften en/of verzamel foto's en tekeningen op internet.
Uitvoering	
Stap 3	Kies wat je gaat maken: <ul style="list-style-type: none"> • een reisgids voor toeristen, • een eilandkrant of • een dagboek van een toerist.
Stap 4	Maak een boekje over jouw eiland (minimaal acht pagina's). - Schrijf per onderwerp minimaal een halve pagina tekst. - Gebruik op iedere pagina minimaal één illustratie. - Nummer de pagina's. - Maak een inhoudsopgave. - Maak er een boekje van met een mooie omslag. Je mag internet gebruiken voor ideeën, informatie en illustraties, maar je schrijft het boekje <i>in je eigen woorden!</i> Dus geen teksten van internet kopiëren. Gebruik woordenboeken, je boek voor Nederlands en vraag je docent om advies en hulp met de taal.
Stap 5	Kies een vorm voor je presentatie: <ul style="list-style-type: none"> • een presentatie voor toeristen over het eiland,

worden ze samengevoegd tot een boekje. Iedereen krijgt een exemplaar.

Schrijven en spreken

In de volgende jaren worden de projecten uitgebreider. Ze hebben een voorbereidingsfase, een fase waarin een boekje wordt gemaakt en aan het eind van het project is er steeds een presentatie. Gemiddeld werkt een groep zes tot acht weken aan een project. Per week wordt één lesuur besteed aan het project. Naast het project lopen de reguliere lessen gewoon door.

Tijdens de eerste twee fasen hebben de leerlingen een computer tot hun beschikking. De docent geeft alle leerlingen beurtelings feedback op hun teksten. Tekstrevisie is veel gemakkelijker op een pc dan wanneer leerlingen pen en papier gebruiken. Bovendien kan een leerling desgewenst zijn tekst mailen naar de docent.

Gaandeweg worden de leerlingen steeds handiger in het maken van een boekje: een duidelijke inhoudsopgave en bronvermelding maken is al gauw vanzelfsprekend. Naast tekst bevatten de boekjes altijd illustraties. Leerlingen maken graag iets moois van hun boekje.

Als het boekje klaar is, levert de leerling een geprinte versie in bij de docent. Vervolgens bereidt hij zijn

mondelijke presentatie voor. Daarmee besluiten de leerlingen hun project. Vaak doen ze hun presentatie aan de hand van een powerpoint-presentatie. Daarvoor reserveer ik dan een lokaal met een beamer.

Zowel het boekje als de presentatie worden beoordeeld op inhoud en vorm.

Voorbeelden van projecten

Het eerste project in het tweede jaar is **Dit ben ik!** De leerlingen maken een boekje over verschillende aspecten van hun leven, zoals hun gezin, sport, hobby's, lievelingsboeken en huisdieren. In hun presentatie vertellen de leerlingen aan de hand van foto's over zichzelf.

In het project **Boeiende beroepen** interviewen de leerlingen drie Nederlanders over hun beroep. Afgelopen jaar waren dat onder andere een slager, een politieagent, een psychiater, een tuinman, een scheepsbouwer en een serveerster in een pizzeria.

De fantasie krijgt helemaal de vrije loop in **Het eiland**: leerlingen bedenken hun eigen eiland. Alles kan. Zo regent het op het ene eiland robijnen, terwijl het openbaar vervoer op een ander eiland per eenhoorn is.

In het project **Feesten** vergelijken leerlingen de manieren waarop een bepaald feest in Nederland en in het

land van herkomst of een ander land wordt gevierd.

Andere culturen in Nederland gaat over de invloed van immigranten op de Nederlandse cultuur. Welke 'buitenlandse' winkels en restaurants zijn er in de omgeving? Welke nationaliteiten hebben de mensen die jij kent? Welke feesten uit andere culturen vieren we in Nederland?

In **Het reisdagboek** beschrijven leerlingen een reis die ze graag zouden maken. Bijvoorbeeld een trektocht door de Sahara, snowboarden in de bergen of een zeiltocht rond de wereld.

In **Historische figuren in Nederland** onderzoeken de leerlingen een figuur uit de canon van de Nederlandse geschiedenis. Het beginpunt voor dit onderzoekje is de website www.entoen.nu.

Nu verder

De projectenreeks is nog niet af; ik blijf experimenteren. Feedback op de hierboven beschreven projecten is altijd welkom. Ook goede ideeën en slimme oplossingen om op een effectieve en leuke manier les te geven in heterogene taalklassen hoor ik graag!

Fros van der Maden
De auteur is docente Nt2 bij de
International School in Groningen.
Correspondentie:
f.c.m.van.der.maden@maartens.nl.

In het project interviewen leerlingen native speakers over hun beroep

Onderwerpenlijst

- Plaats en grootte van het eiland
- Klimaat / natuur (planten en dieren)
- Dorp(en)
- Bewoners (hoeveel bewoners, leeftijden enz.)
- Transport
- Taal
- Cultuur
- Huisvesting
- Voorzieningen (dokter, tandarts, winkels, scholen, zwembad enzovoort)
- Geld/ inkomsten
- Voeding
- Sport
- Recreatie/ toerisme

Assessment

Dit project is het tweede assessment in MYP3.

Je presentatie wordt beoordeeld met:

- **criterion A: speaking and listening - message and interaction (0-8)**
- **criterion B: speaking – language (0-8)**

Je boekje wordt beoordeeld met:

- **criterion C: writing - message and interaction (0-8)**
- **criterion D: writing – language (0-8)**

Internationaal onderwijs

Internationale scholen bestaan in vele variaties. Meestal is Engels de voertaal. Doorgaans worden de scholen bezocht door kinderen van verschillende nationaliteiten. Ze hebben als overeenkomst dat hun onderwijssysteem niet gelijk is aan dat van het land waarin ze gevestigd zijn. In Nederland bestaan internationale scholen die bijvoorbeeld volgens het Amerikaanse, Britse, Duitse en Japanse onderwijssysteem werken. Daarnaast kent Nederland het internationaal georiënteerde onderwijs als afdeling binnen een aantal reguliere Nederlandse scholen (IG-VO). Vaak geven deze scholen ook tweetalig onderwijs (TTO). Deze 'internationale' scholen bieden een curriculum dat niet aan enige nationaliteit gebonden is. Een voorbeeld is het Middle Years Programme en het International Baccalaureate.

Zie: www.stichtingnob.nl

International School Groningen/Maartenscollege

De International School Groningen (ISG) biedt internationale leerlingen uit het noorden van het land het Middle Years Programme (11-16 jaar) en het Diplom Programme (16-19 jaar). Beide programma's zijn volledig gebaseerd op het internationale curriculum van de International Baccalaureate Organisation (IBO). De ISG telt ongeveer 120 leerlingen en is een afdeling van het Maartenscollege in Groningen. Het Maartenscollege is een interconfessionele school voor voortgezet onderwijs met ongeveer 1400 leerlingen. Er wordt tweetalig onderwijs gegeven. Vrij uniek is dat het Maartenscollege als Nederlandse school tevens het Middle Years Programme aanbiedt.

Naar: www.maartenscollege.nl

Middle Years Programme

Het Middle Years Programme (MYP) is een internationaal georiënteerd onderwijssysteem voor 11 tot 16-jarigen. Het programma gaat uit van drie principes; aan het ontwikkelen van een intercultureel bewustzijn, het leren zien van onderlinge samenhangen tussen vakgebieden en goede communicatie wordt grote waarde gehecht. Deze principes krijgen vorm in een flexibel curriculum, waarin veel aandacht is voor verbanden tussen vakgebieden. Leerlingen krijgen gericht feedback: prestaties en producten worden beoordeeld aan de hand van expliciete criteria, zodat de leerling inzicht krijgt in zijn eigen sterke en zwakke punten en de mogelijkheid krijgt om zwakke punten te verbeteren.

Naar: www.maartenscollege.nl